

EDUSKUNNAN KIRJELMÄ 13/2002 vp

Lakialoite laiksi äitiysavustuslain muuttamisesta

Asia

Ed. Pirjo-Riitta Antvuori ym. ovat tehneet lakialoitteen laiksi äitiysavustuslain muuttamisesta (LA 61/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 19/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

äitiysavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1993 annetun äitiysavustuslain (477/1993) 3 ja 5 §, 9 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 10 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §:n 1 ja 2 momentti sekä 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 3 § laissa 1003/2000, 10 §:n 1 momentti laissa 338/1997 ja 14 §:n 2 momentti laissa /2002 sekä
lisätään lakiin uusi 3 a ja 3 b § seuraavasti:

3 §

Avustus ottovanhemmalle tai lapseksiottajalle

Sen estämättä mitä 1 §:n 1 momentissa, 2 §:ssä sekä 8 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, oikeus äitiysavustukseen valtion varoista on myös ottovanhemmalla tai lapseksiottajalla, joka asuu Suomessa, kun lapseksiottamisesta annetussa laissa (153/1985) tarkoitettu ottolapsineuvonnan antaja tai kansainvälisen lapseksiottamispalvelun antaja on nimennyt alle 18-vuotiaan lapsen lapseksiottamisesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla sijoitettavaksi lapseksiottajan luokse. Kansainvälisessä lapseksiottamisessa avustuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että ottovanhemmalle tai lapseksiottajalle

on myönnetty lapseksiottamisesta annetun lain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettu lapseksiottamisasioiden lautakunnan lupa.

3 a §

Tuki kansainvälisen lapseksiottamisen kustannuksiin

Kun kyse on kansainvälisestä lapseksiottamisesta, 3 §:ssä tarkoitettulla ottovanhemmalla tai lapseksiottajalla on oikeus tukeen lapseksiottamisesta aiheutuviin kustannuksiin valtion varoista samoin edellytyksin kuin äitiysavustukseen.

Tuen suuruudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Jos samalla kertaa nimetään tai si-

joitetaan useampia lapsia, toisesta tai sitä useammasta lapsesta maksetaan kustakin 30 prosenttia säädetystä tuesta.

3 b §

Ottovanhemman ja lapseksiottajan hakemuksen määräaika

Ottovanhemman ja lapseksiottajan, joka haluaa saada 3 §:ssä tarkoitetun avustuksen tai 3 a §:ssä säädetyn tuen, on haettava sitä viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun lapsi on lapseksiottamisesta annetussa laissa tarkoitulla tavalla sijoitettu lapseksiottajan luokse. Avustus ja tuki voidaan kuitenkin myöntää, vaikka sitä ei ole haettu säädetystä määräajassa, jos epääminen olisi kohtuutonta.

5 §

Rahoitus. Ennakoiden maksaminen

Äitiysavustuksesta ja tuesta sekä niiden toimittamisesta välittömästi aiheutuvat kustannukset korvataan valtion vuotuisen talousarvion tarkoitusta varten varatun määrärahan puitteissa.

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava kunkin kuukauden 20 päivään mennessä valtiolle määrä, joka Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan tarvitaan seuraavan kuukauden äitiysavustusten ja tuen maksamiseen. Valtion on suoritettava kansaneläkelaitokselle tämä määrä enakkona kuukausittain maksukuukautta edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä pankkipäivänä. Äitiysavustusten ja tukien maksukuukautta seuraavan kuukauden 20 päivään mennessä Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava valtiolle edellisenä kuukautena maksettujen äitiysavustusten ja tukien yhteismäärä. Kalenterikuukautena maksettujen äitiysavustusten ja tukien yhteismäärän sekä saman kuukauden ennakkojen erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan toisen kuukauden ennakkoa määrättäessä.

9 §

Suoritustapa. Äitiysavustuksen tai tuen menettäminen

Rahana äitiysavustus ja tuki maksetaan siihen oikeutetun henkilön ilmoittamalle tilille Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen. Avustukseen tai tukeen oikeutetun pyynnöstä se voidaan kuitenkin maksaa muullakin tavalla.

Avustus tai tuki menetetään, jos sitä ei ole nostettu tai vastaanotettu kuuden kalenterikuukauden kuluessa sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana se on ollut nostettavissa, jollei erityisestä syystä katsota kohtuulliseksi toisin päättää.

10 §

Takaisinperintä

Jos avustus tai tuki on suoritettu aiheetta, se on perittävä takaisin. Äitiyspakkauksena suoritettu avustus peritään takaisin avustuksen hakemisajankohtana rahana maksetun avustuksen suuruisena.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton suorittaminen ole johtunut avustuksen tai tuen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä.

14 §

Tietojenantovelvollisuus

Avustuksen tai tuen hakija on velvollinen ilmoittamaan Kansaneläkelaitoksen paikallistoitimille Kansaneläkelaitoksen määräämällä tavalla avustuksen tai tuen myöntämiseksi tarvittavat tiedot.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset

välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudellisesta yhteisöltä;

2) sosiaalipalvelun tuottajalta, terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavalta yhteisöltä tai toimintayksiköltä sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä; sekä

3) lapseksiottamisesta annetun lain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetulta ottolapsitoimistolta ja 21 §:n 1 momentissa tarkoitetulta palveluntajalta.

15 §

Ulosmittaus- ja siirtokiello

Avustusta tai tukea ei saa ulosmitata eikä periä sosiaalihuoltolain perusteella annettavien sosiaalipalvelujen kustannusten korvaamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2002.

Lain mukainen tuki suoritetaan lapsesta, joka on äitiysavustuslain 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimetty sijoitettavaksi lapseksiottajan luokse tai sijoitettu lapseksiottamisesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla lapseksiottajan luokse 1 päivänä joulukuuta 2002 tai sen jälkeen.

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2002